

Del 1

Introduktion till IBIC och ICF

***Individens
behov i
centrum***

IBIC

Behovsinriktat

Systematiskt

Strukturerad dokumentation

Gemensamt språk (ICF)

■ Varför och syfte

- Den sociala dokumentationen hanteras olika
- Öka delaktigheten för brukare
- Lyfter fram brukaren i dokumentationen
- Gemensamt arbetssätt – samverkan
- Salutogena arbetssätt
- Struktur och likvärdig hantering ger ökad rättssäkerhet
- Följa upp insatser

Behov - insats

**Behovsinriktat
arbetsätt**

**Insatsstyrd
verksamhet**

■ Behovsinriktat arbetssätt

- Behovsinriktat – stöd utifrån behov och inte utifrån de insatser som finns
- Behoven diskuteras med individen innan vi diskuterar insatserna
- Fokus på behov, resurser och vad som är viktigt för individen

■ Film

Verksamheter uttalar sig om ÄBIC (IBIC)

Varför behöver vi ett gemensamt språk?

Mena samma sak

Personlig hygien

ICF och ICD 10

ICF (Internationell klassifikation av funktionstillstånd, funktionshinder och hälsa)

Framtaget av WHO

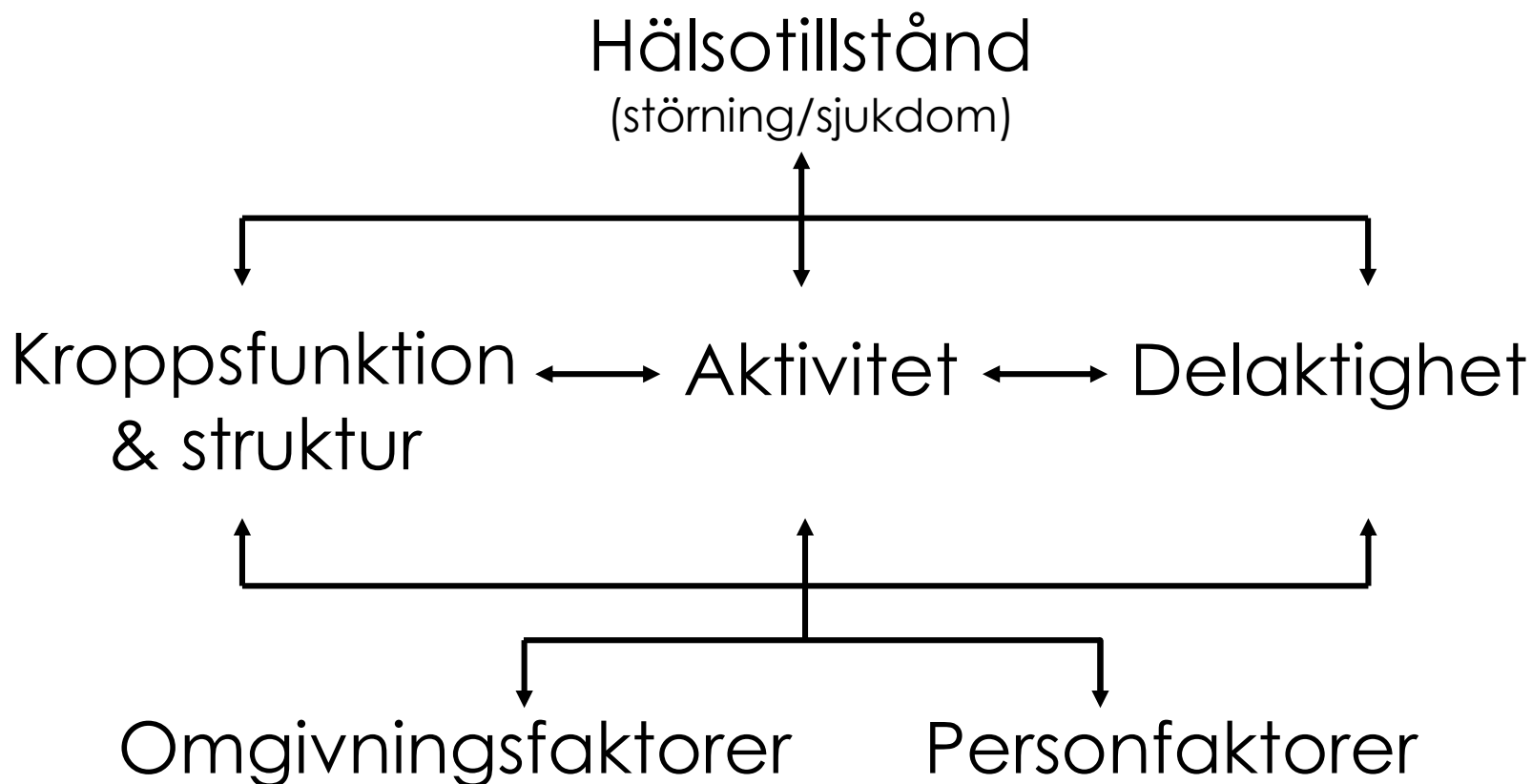
Målsättningen med ICF – gemensamt språk

ICD 10 : sjukdomar och diagnoser.

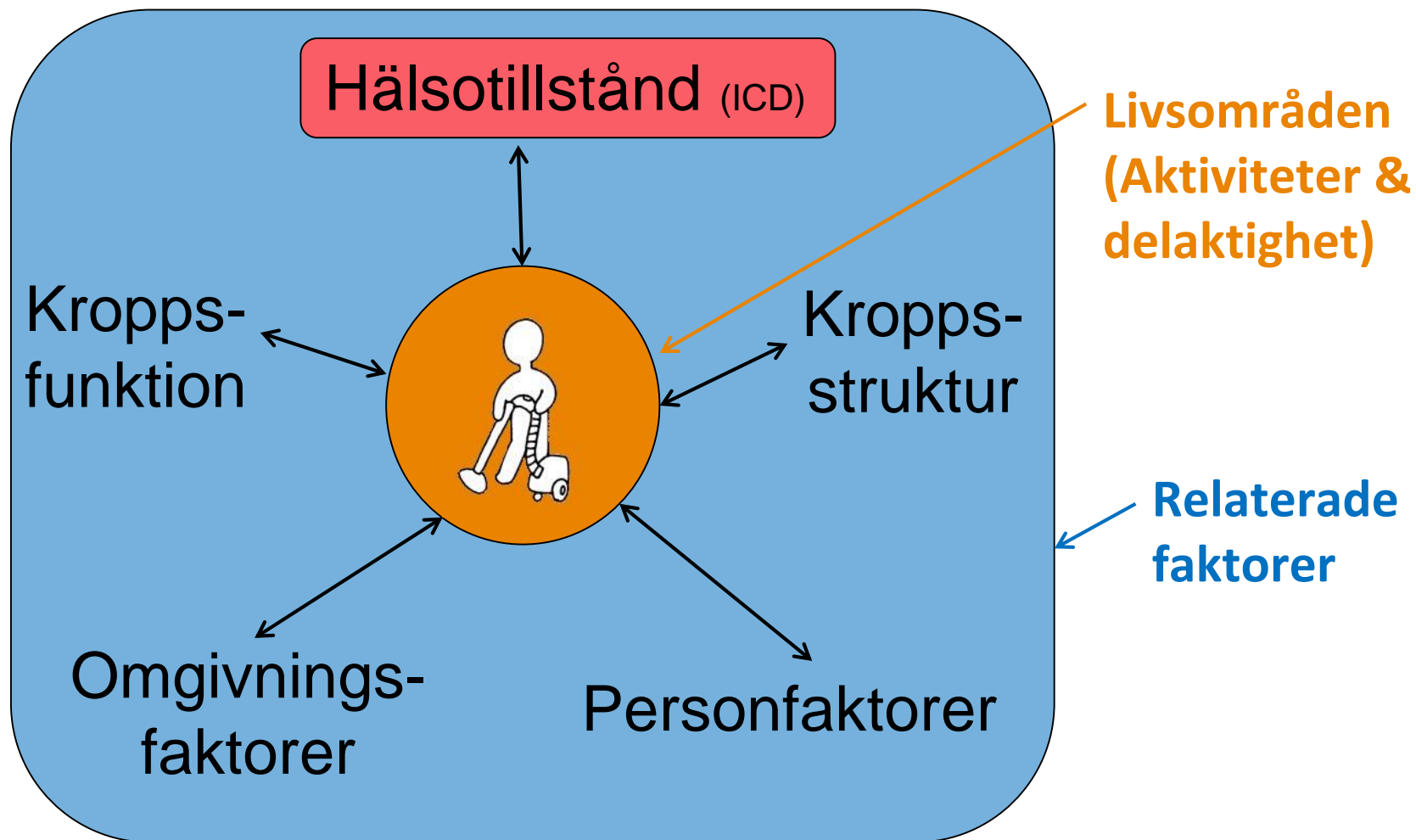
En diagnos beskriver inte så mycket av en persons hälsa och behövde kompletteras



ICF som tankemodell



ICF i Individens behov i centrum



Aktivitet/delaktighet ICF - Livsområden i IBIC

Kapitel:

1 **Lärande och tillämpa kunskap**

Inläring, söka kunskap, lösa problem, fatta beslut

2 **Allmänna uppgifter och krav**

Dagliga rutiner, passa tider, hantera stress, följa medicinska råd

3 **Kommunikation**

Göra sig förstådd, ta emot information

4 **Förflyttning**

Röra sig på olika sätt, bära föremål

5 **Personlig vård**

Tvätta sig, klä på sig, äta och dricka

6 **Hemliv**

Laga mat, städa och tvätta

7 Mellanmännsliga interaktioner och relationer

Kontakt med släkt, vänner och myndigheter, samspel

8 Utbildning, arbete, sysselsättning och ekonomiskt liv

Söka jobb, behålla ett jobb, betala räkningar, hantera pengar

9 Samhällsgemenskap, socialt och medborgerligt liv

Delta i föreningsliv, utöva fritidsintressen

*10 **Känsla av trygghet** (psykisk kroppsfunktion - ICF)

Känna sig trygg i olika situationer, oro och rädsla för olika saker

*11 **Personligt stöd från person som vårdar eller stödjer en närstående** (omgivningsfaktor - ICF)

Anhörigas behov av stöd och avlastning

Anhörigperspektiv i IBIC

I ett behovsorienterat arbetssätt ingår att uppmärksamma nätverkets betydelse

Livsområdet *Personligt stöd från person som vårdar eller stödjer en närstående*

- bemötande av anhöriga på ett bra sätt
- anhörigvänlig vård
- familjeorienterat förhållningssätt
- uppmärksamma minderåriga barns behov
- barn ska inte behöva vara omsorgsgivare
- stöd i föräldraskapet
- barns behov utifrån ett anhörigperspektiv

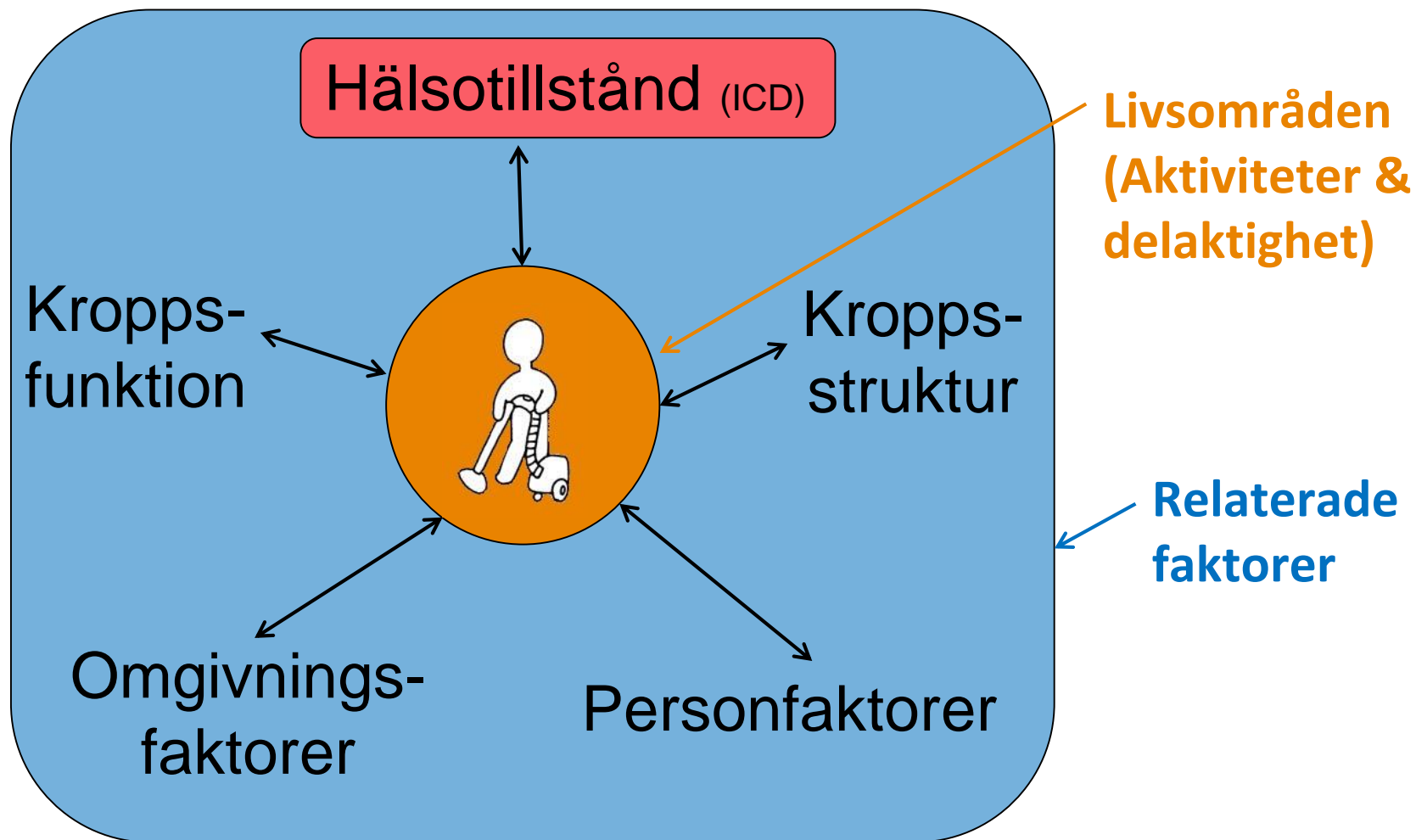
Reflektion

Anna och John 68 år har båda brutit ett lårben.

Det kan finnas skillnader i vilka insatser de behöver.

Vad beror det på?

ICF i Individens behov i centrum



■ Relaterade faktorer

- Personfaktorer
- Omgivningsfaktorer
- Kroppsfunktioner
- Kroppsstrukturer
- Hälsotillstånd

Personfaktorer

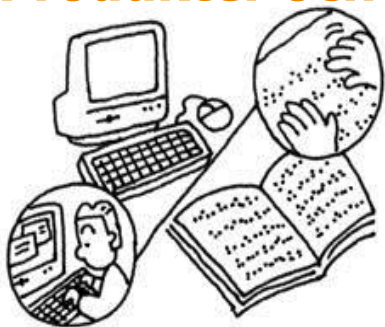
Personliga faktorer som kan påverka en persons hälsa.

Ej kategoriserat i ICF

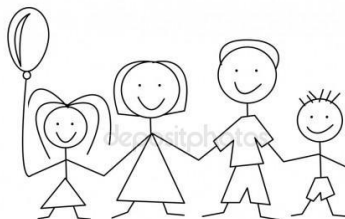
Bakgrund
Ålder
Yrke/utbildning
Livsstil
Vanor
Coopingstrategier
Erfarenheter
Karaktärsdrag

Omgivningsfaktorer

Produkter och teknik



Personligt stöd och personliga relationer



Naturmiljö och mänskligt skapade miljöförändringar



Attityder



Samhällstjänster och regelverk*



Kroppsfunktioner och kroppsstrukturer

Kroppsfunktioner beskriver fysiologiska och psykologiska funktioner.

Kroppsstrukturer beskriver kroppens anatomiska delar.

Kroppsfunktioner och kroppsstrukturer

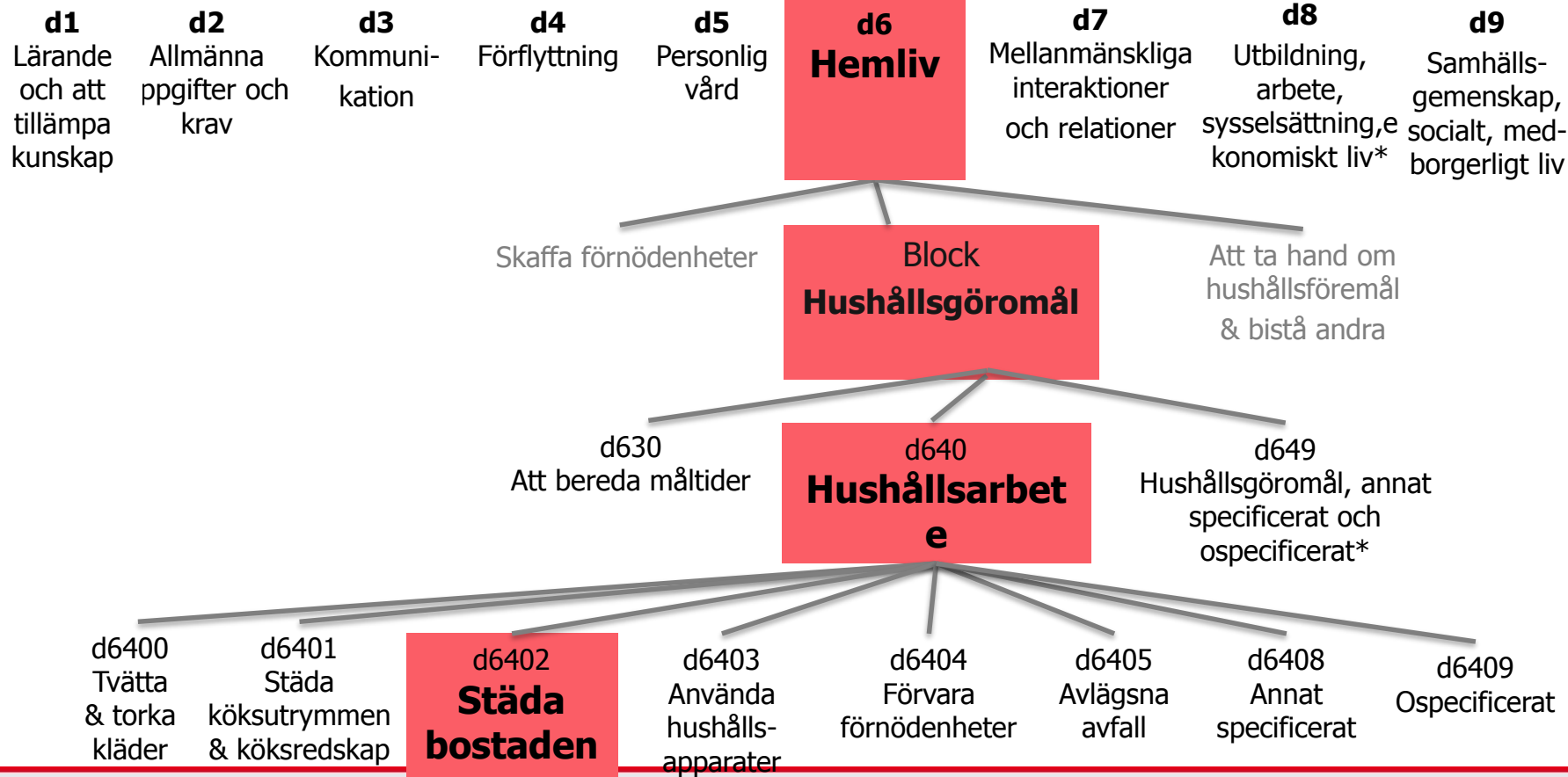
Kap. Kroppsfunktioner

- 1 Psykiska funktioner
- 2 Sinnesfunktioner och smärta
- 3 Röst- och talfunktioner
- 4 Hjärt-, kärl-, blodbildnings-, immunsystemets- och andningsfunktioner*
- 5 Matsmältning, ämnesomsättning och endokrina funktioner*
- 6 Funktioner i köns- och urinorganen och reproduktiva funktioner
- 7 Rörelsesystemets funktioner*
- 8 Funktioner i huden och därmed relaterade strukturer

Kroppsstrukturer

- Strukturer i nervsystemet
- Ögat, örat och därmed relaterade strukturer
- Strukturer involverade i röst och tal
- Strukturer i hjärt-, kärlsystemet och immunologiska systemet och andningssystemet
- Strukturer som sammanhänger med matsmältnings- och ämnesomsättnings-systemet och endokrina systemet
- Strukturer som sammanhänger med köns- och urinorganens system
- Strukturer som sammanhänger med rörelser
- Huden och därmed sammanhängande strukturer

Aktiviteter/delaktighet -Livsområden



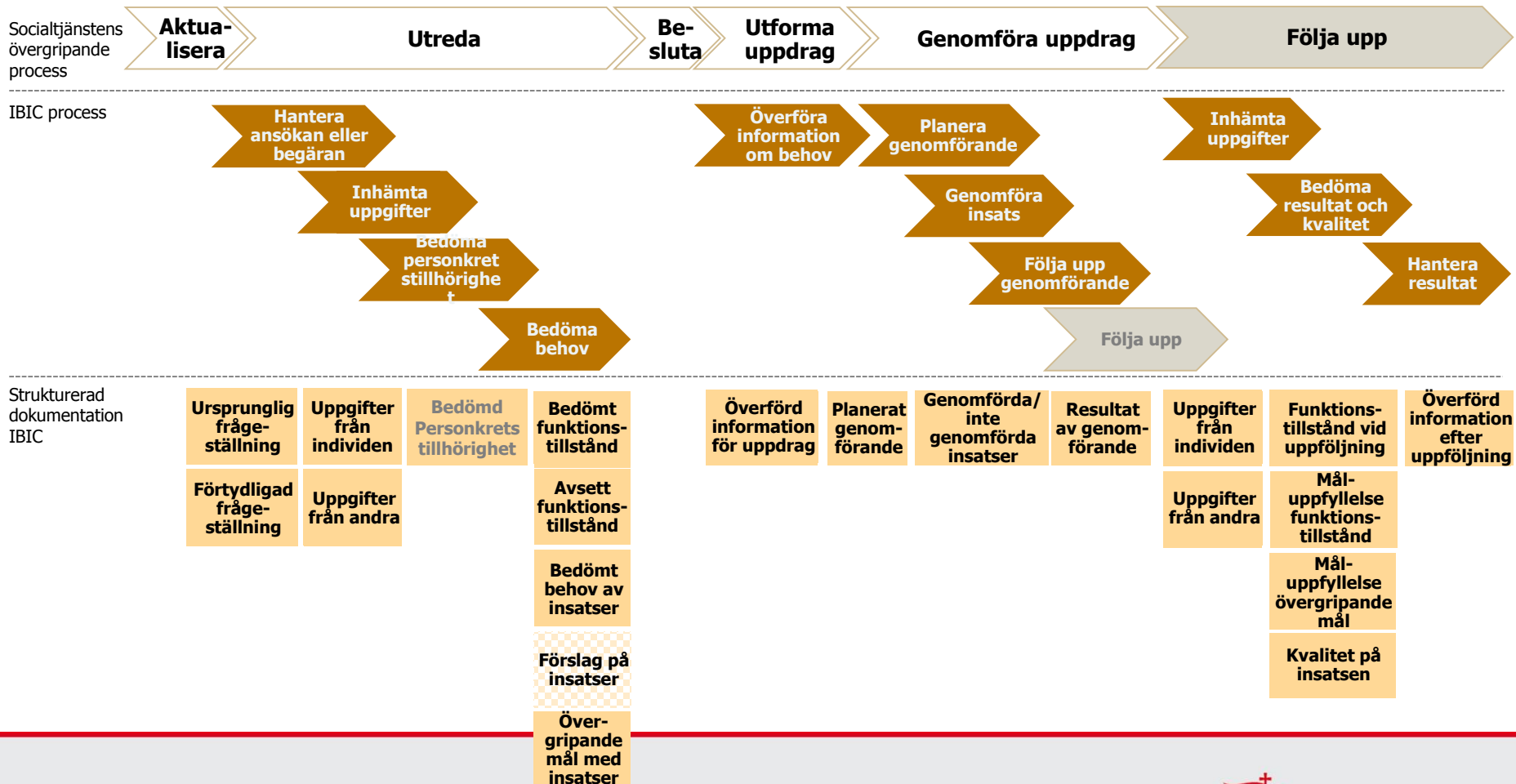
Övning 1

Kategorisera Livsområden och relaterade faktorer

Använd bilaga 1 i vägledningen s 110-111

IBIC Process och resultat

Utifrån socialtjänstens övergripande process



Bedömningsskala

Generisk skala för bedömning av kategorier i ICF

0–4 %	5–24 %	25–49 %	50–95 %	96–100 %
ingen	lätt	måttlig	svår	total



- (0) **ingen** begränsning (inget, frånvarande...)
- (1) **lätt** begränsning (litet, lågt ...)
- (2) **måttlig** begränsning (medel, ganska stort ...)
- (3) **svår** begränsning (gravt, stort ...)
- (4) **total** begränsning (fullständigt ...)



Bedömt och avsett funktionstillstånd

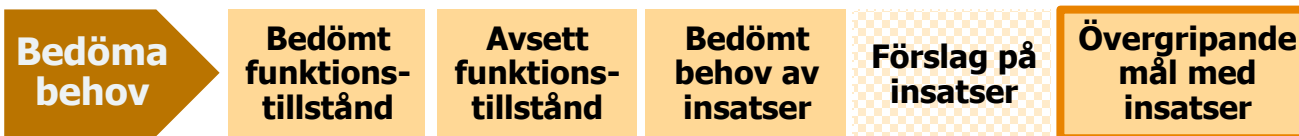
Datum: XX-XX-XX	Bedömt funktionstillstånd					Avsett funktionstillstånd				
	Ingen	Lätt	Måttlig	Svår	Total	Ingen	Lätt	Måttlig	Svår	Total
Att genomföra daglig rutin	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●
Att sköta sin egen hälsa	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●
Informella sociala relationer	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●

Mål och insatsens inriktning

Mål: *öka, återfå eller behålla förmågan att genomföra en aktivitet eller att vara delaktig i ett livsområde* **Stödjande/tränande insats**

Agerandetyper: färdighetsträning, råd och information, stödjande samtal, praktiskt stöd, mm

Mål: behålla ett givet tillstånd **Kompenserande insats**



Övergripande mål med insatser

- Frigöra och utveckla den enskildes egna resurser , 1 kap 1 § SoL
- Möjlighet att delta i samhällslivets gemenskap, 5 kap 7 § SoL

■ Film

Bedöma behov

Begrepp

- Behovsinriktat tankesätt och arbetssätt
- Systematiskt och lika tillvägagångssätt i dokumentation
- Gemensamt språk (ICF)
- Livsområden
- Relaterade faktorer (omgivning- och personfaktorer och hälsotillstånd)
- Bedömt funktionstillstånd – avsett funktionstillstånd
- Bedömningsfaktor

■ Begrepp....

- Målsättning *öka, återfå eller behålla förmågan att genomföra en aktivitet eller att vara delaktig i ett livsområde*
- Stödjande/tränande
- Kompenserande

Film från konferens

Varför IBIC ?

Avslutning

■ IBIC del 2

Repetition

Fördjupning

Uppdrag

Ledningssystem, EBP och systematisk uppföljning

***Individens
behov i
centrum***

IBIC

Behovsinriktat

Systematiskt

Strukturerad
dokumentation

Gemensamt språk
(ICF)

IBIC:s olika delar

- Ett systematiskt arbetssätt som omfattar handläggning, genomförande och uppföljning
- Ett arbetssätt för hur man dokumenterar i SoL och LSS för vuxna
- **Ett behovsinriktat arbetssätt med individen i centrum**
- En strukturerad dokumentation som bygger på gemensamt språk - ICF
- Framtaget av socialstyrelsen

ICF och ICD 10

ICF (Internationell klassifikation av funktionstillstånd, funktionshinder och hälsa)

Framtaget av WHO

Målsättningen med ICF – gemensamt språk

ICD 10 : sjukdomar och diagnoser.

En diagnos beskriver inte så mycket av en persons hälsa och behövde kompletteras

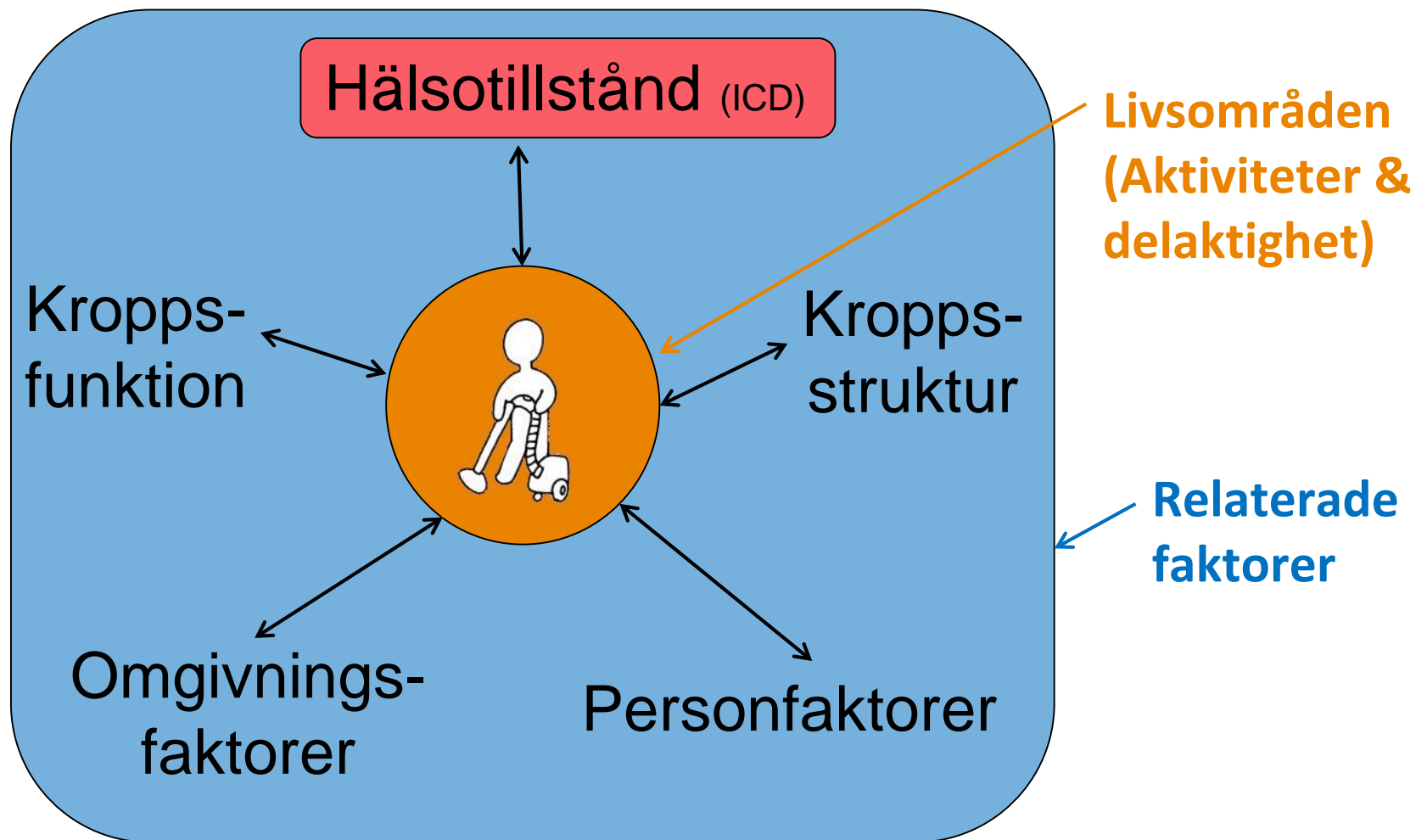


■ ICF och IBIC

ICF ger förutsättningar för att beskriva funktionstillstånd på ett enhetligt och jämförbart sätt.

I IBIC används ICF-modellen för att få en helhetsbeskrivning av hur en individ fungerar i sin livssituation

ICF i Individens behov i centrum



Aktivitet/delaktighet ICF - Livsområden i IBIC

Kapitel:

1 **Lärande och tillämpa kunskap**

Lösa problem och fatta beslut

2 **Allmänna uppgifter och krav**

Kunna planera sin vardag, rutiner

3 **Kommunikation**

Göra sig förstådd, ta emot information

4 **Förflyttning**

Röra sig på olika sätt, bära saker

5 **Personlig vård**

Tvätta sig, klä på sig, äta och dricka

6 **Hemliv**

Laga mat, städa och tvätta

Fortsättning....

7 Mellanmänskliga interaktioner och relationer

Ha kontakt med släkt, vänner och myndigheter

8 Utbildning, arbete, sysselsättning och ekonomiskt liv

Betala räkningar, hantera pengar

9 Samhällsgemenskap, socialt och medborgerligt liv

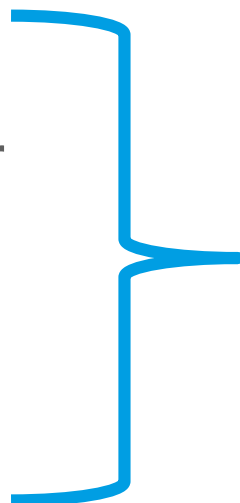
Delta i föreningsliv, utöva fritidsintressen

***10 Känsla av trygghet** (psykisk kroppsfunktion ICF)

***11 Personligt stöd från person som vårdar eller stödjer en närstående** (omgivningsfaktor ICF)

Relaterade faktorer

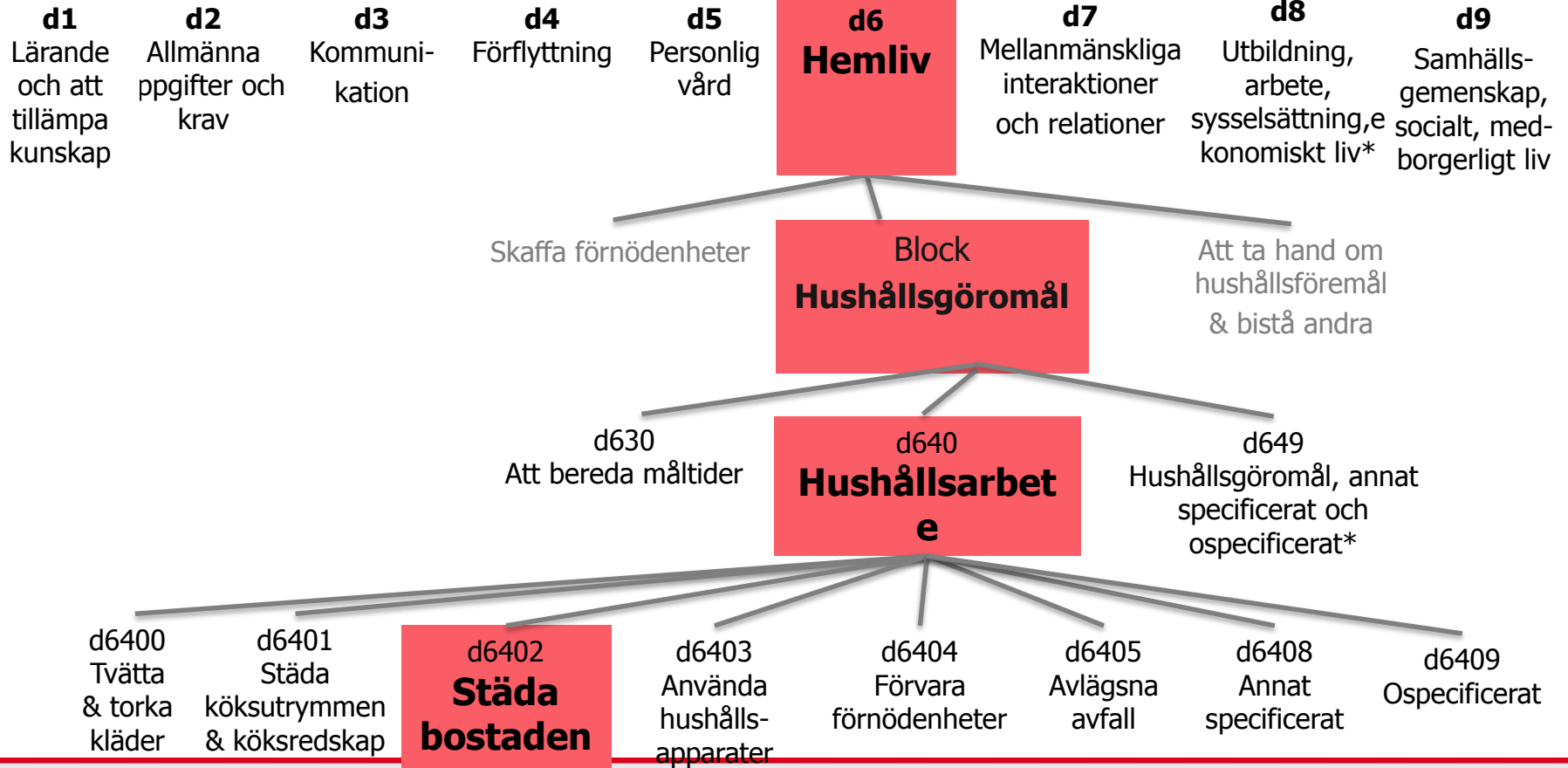
- Personfaktorer
- Omgivningsfaktorer
- Kroppsfunktioner
- Kroppsstrukturer
- Hälsotillstånd



Underlättande

Hindrande

Aktiviteter/delaktighet -Livsområden



Två övningar

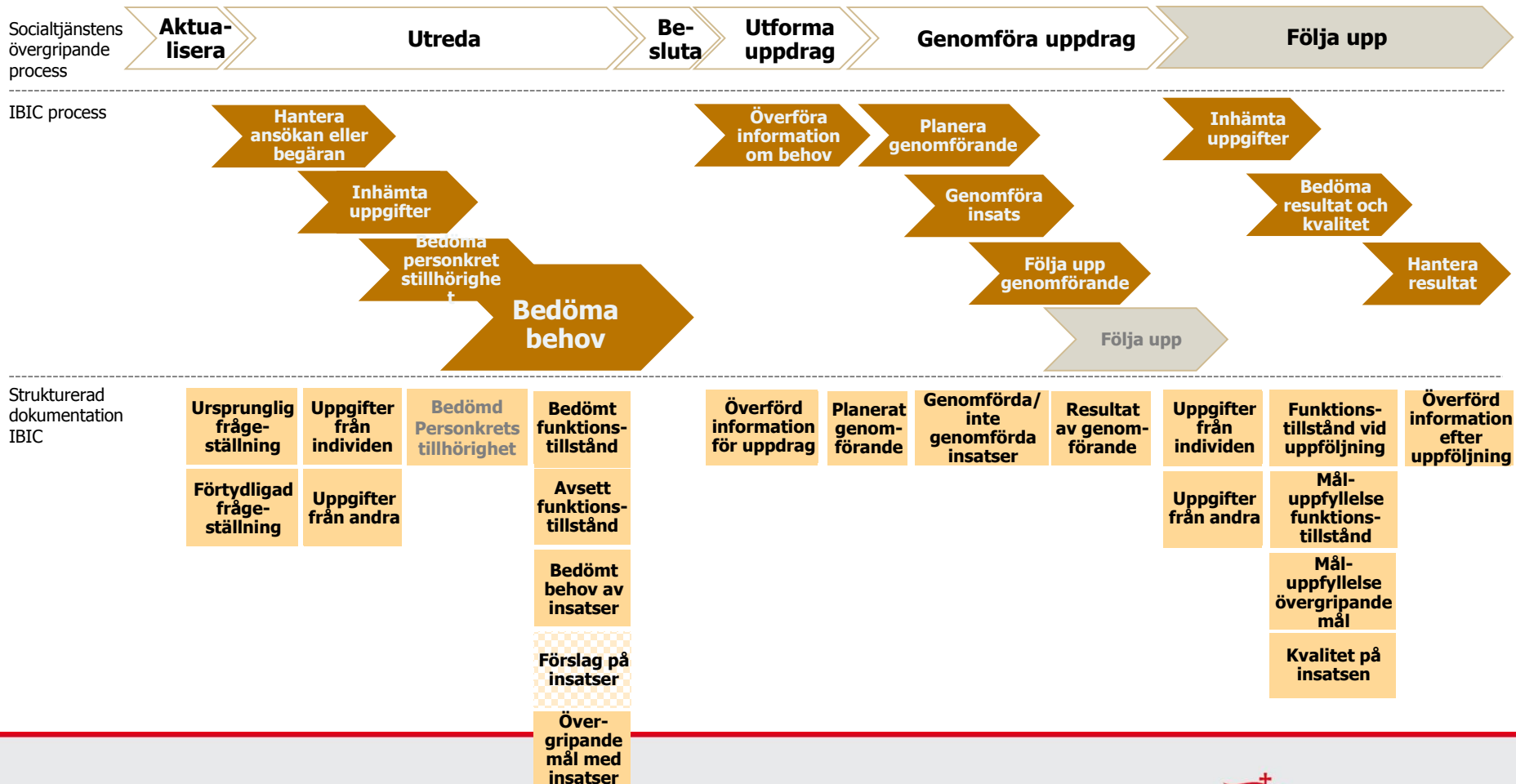
Kategorisera uppgifter om livsområden.

Kategorisera uppgifter om relaterade faktorer.

Använd bilagorna 114-123

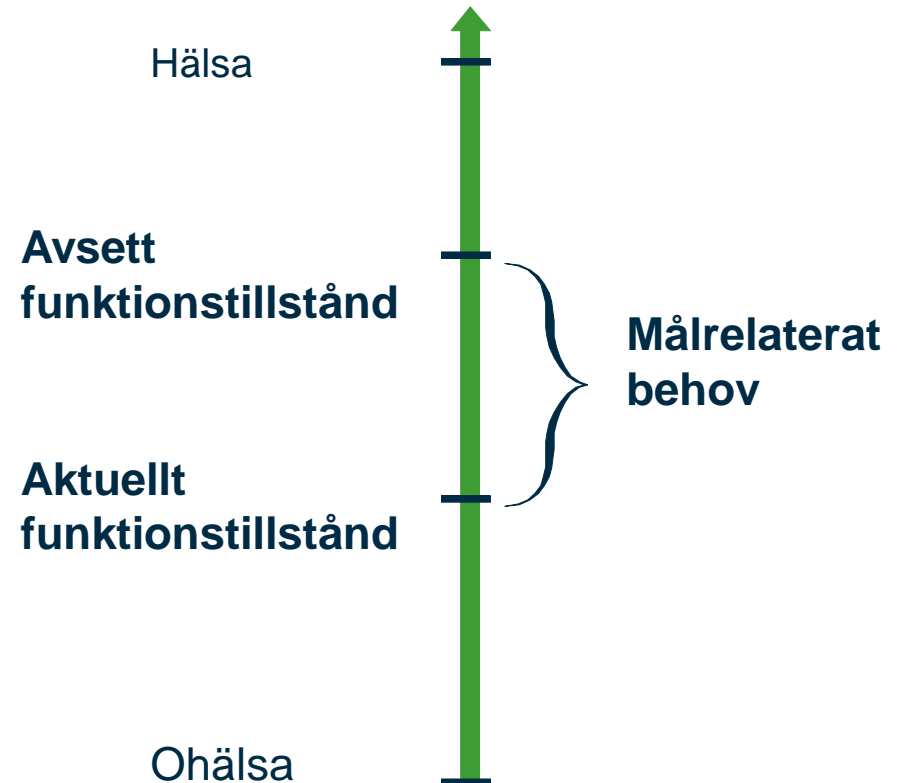
IBIC Process och resultat

Utifrån socialtjänstens övergripande process



Målrelaterade behov

- Bedöma det aktuella funktionstillståndet
- Bestämna det avsedda funktionstillståndet (målet)
- Besluta om nödvändiga insatser för att uppnå ett visst mål – avsett funktionstillstånd



Bedömningsfaktorer

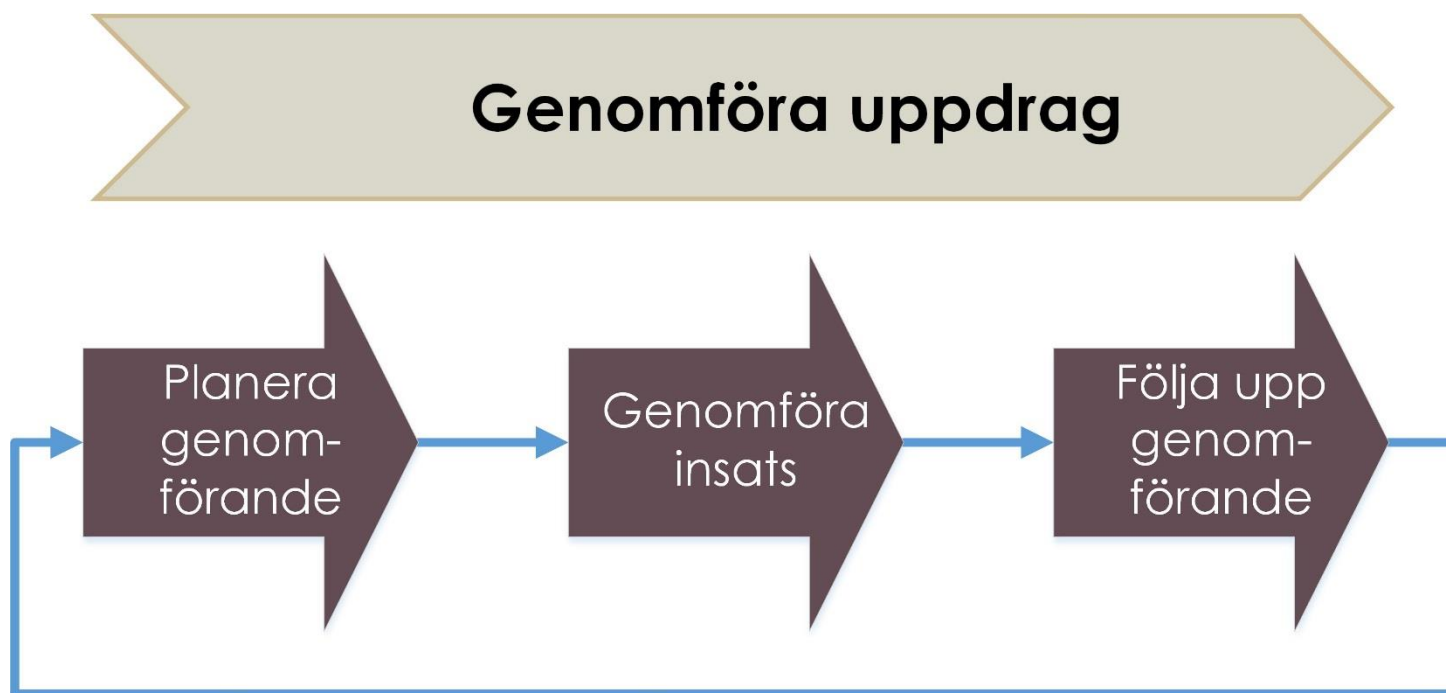
Generisk skala för bedömning av kategorier i ICF

0–4 %	5–24 %	25–49 %	50–95 %	96–100 %
ingen	lätt	måttlig	svår	total



- (0) **ingen** begränsning (inget, frånvarande...)
- (1) **lätt** begränsning (litet, lågt ...)
- (2) **måttlig** begränsning (medel, ganska stort ...)
- (3) **svår** begränsning (gravt, stort ...)
- (4) **total** begränsning (fullständigt ...)

Flödet för utförare



■ Film

Utforma uppdrag

Uppdrag till utförare

Aktuella livsområden: brukarens egna förmågor och behov i de livsområden som personen uppger att den har behov av hjälp och stöd med

Relaterade faktorer: tex bostad, hjälpmedel, ev anhörig hälsotillstånd, övrigt aktuellt samhällsstöd

Bedömning av behov : bedömning i de livsområden som brukaren uttryckt behov av stöd med, egna resurser.

Bedömt funktionstillstånd / Avsett funktionstillstånd

Stödjande/tränande eller kompenserande insatser.

-agerandetyper

Målsättning: Tex att öka sina förmågor att bli så självständig som möjligt i samband med dusch

Uppföljning

Övergripande målsättning. Tex Möjlighet att leva och bo självständigt under trygga förhållanden

Beslut: anger vilka beviljade insatser som ska tillgodose behoven samt tidsperiod.

Agerandetyper	
Färdighetsträning	Lära, förbättra eller utveckla färdigheter
Råd eller information	Ge råd, information som uppmuntrar till en förändring eller bibehållande av funktionstillstånd
Stödjande samtal	Teori- och metodbaserat samtal
Behandlande samtal	Teori- och metodbaserat, terapeutisk kommunikation
Praktiskt stöd	Praktiskt stödja eller guida i aktiviteter eller till delaktighet
Emotionellt stöd	Känslomässigt stödja eller motivera till aktiviteter och delaktighet

Agerandetyper

Utbildning (om produkter och teknik)

Utbildning om produkter, utrustning och teknik för eget bruk

Utbildning (om beteende och vanor)

Utbildning om beteende och vanor tex spel, narkotika, tobak, fysisk aktivitet

Tillhandahålla produkter och teknik

Tillhandahållande av utrustning, produkter och teknik för eget bruk

Genomföra uppdrag

Planera genomförande

Planera genomförande

- Information om behov, resurser och mål som utgångspunkt
- Bryt ner till delmål vid behov
- Upprätta genomförandeplan tillsammans med individen
- Bästa möjliga arbetsätt eller metod

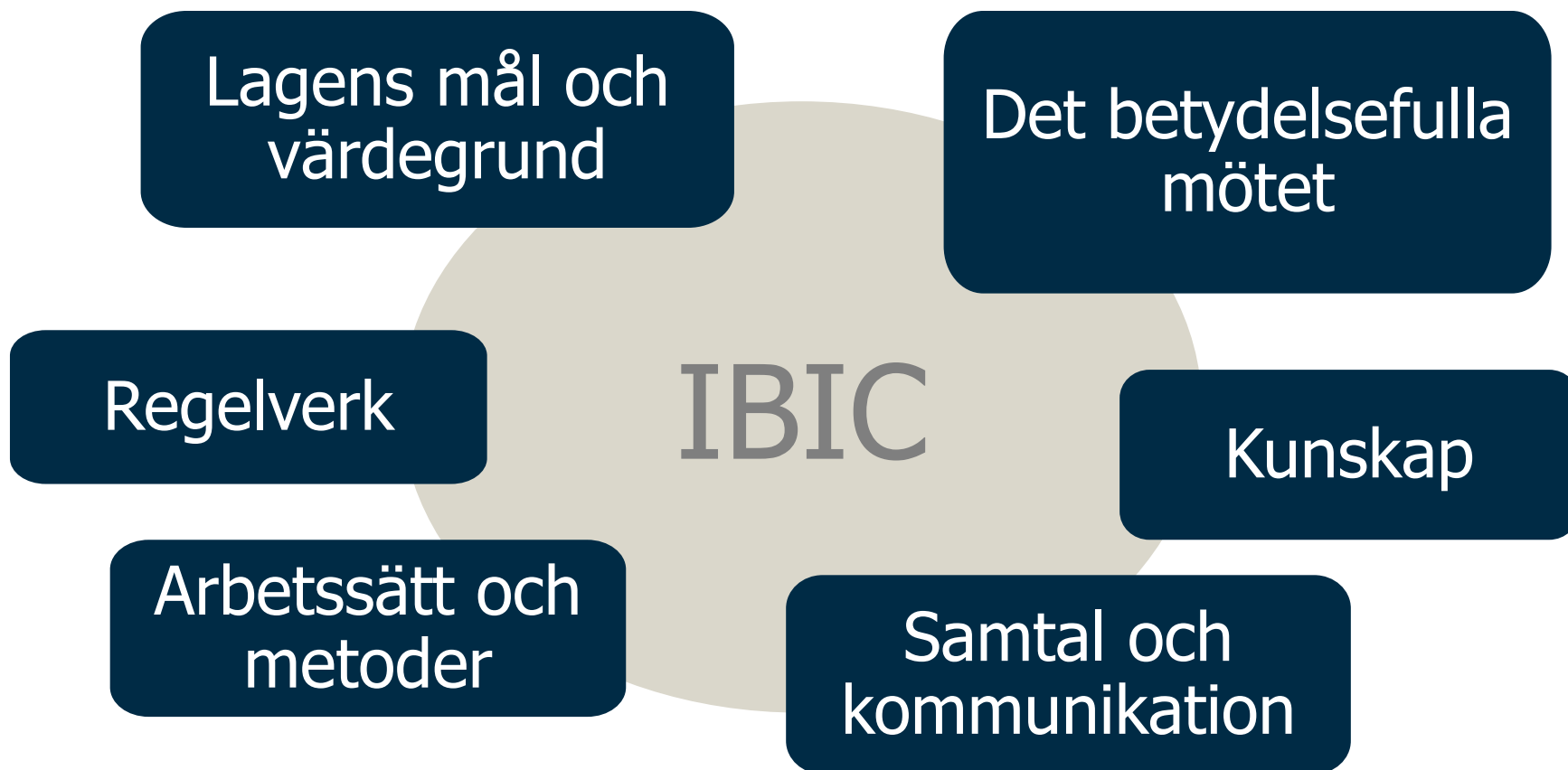
■ Övning - Uppdrag

Hur blir det att planera genomförandet utifrån uppdraget?

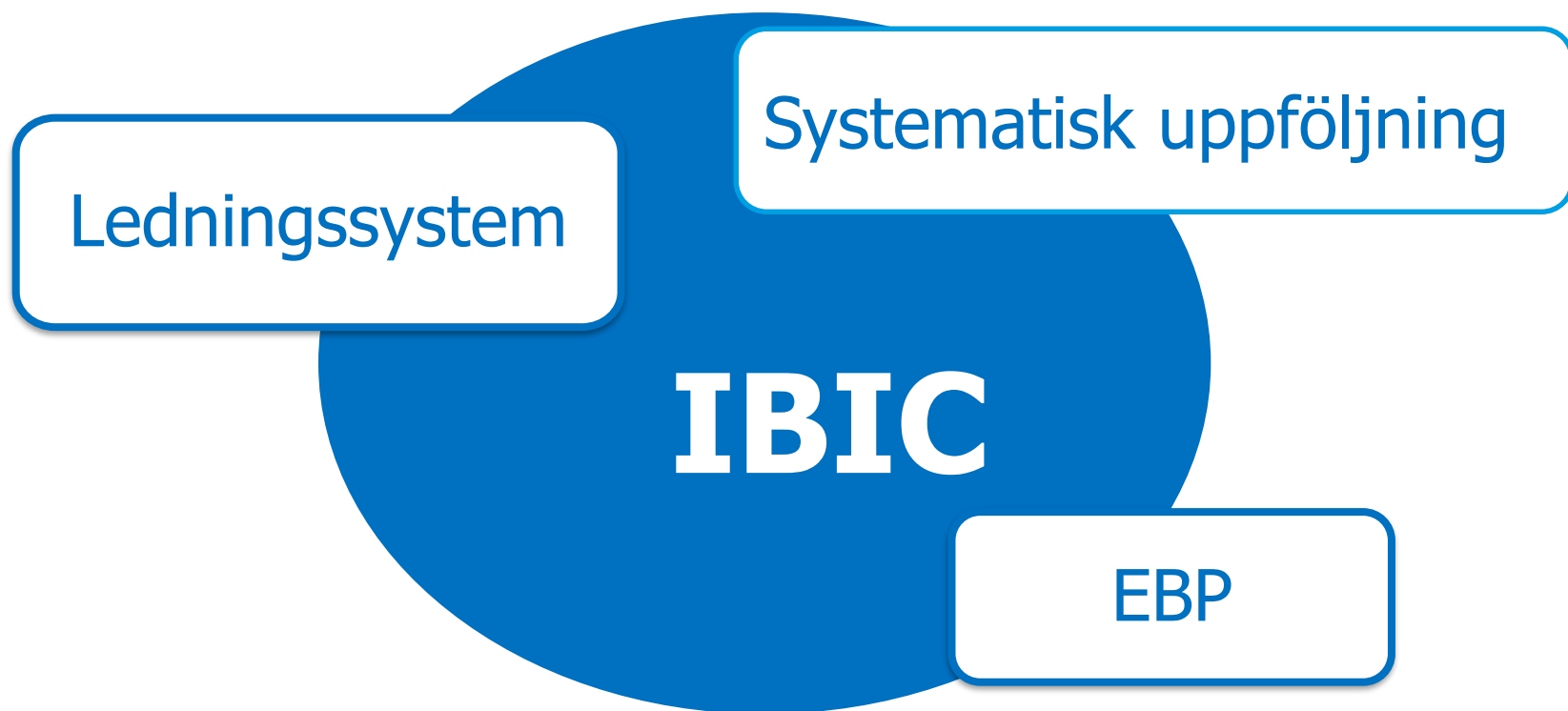
Blir det någon skillnad mot hur det är i dag?

Vad ser ni som utmaning?

Viktiga förutsättningar



Hur hänger IBIC ihop med andra saker vi gör?



Hur hänger IBIC och EBP ihop?

Behov och resurser
Individens upplevelse av situationen
Mål



Personens situation samt kontextuella omständigheter

Relaterade faktorer
Lagar och riktlinjer

Professionell expertis

Personens erfarenhet och önskemål

Bästa tillgängliga kunskap

Tre förutsättningar för god kvalitet

Ett systematiskt arbetssätt

En evidensbaserad praktik/kunskapsbaserad verksamhet

Ett ledningssystem för kvalitetsarbete

■ Del 3 IBIC

Kort repetition

Uppdrag

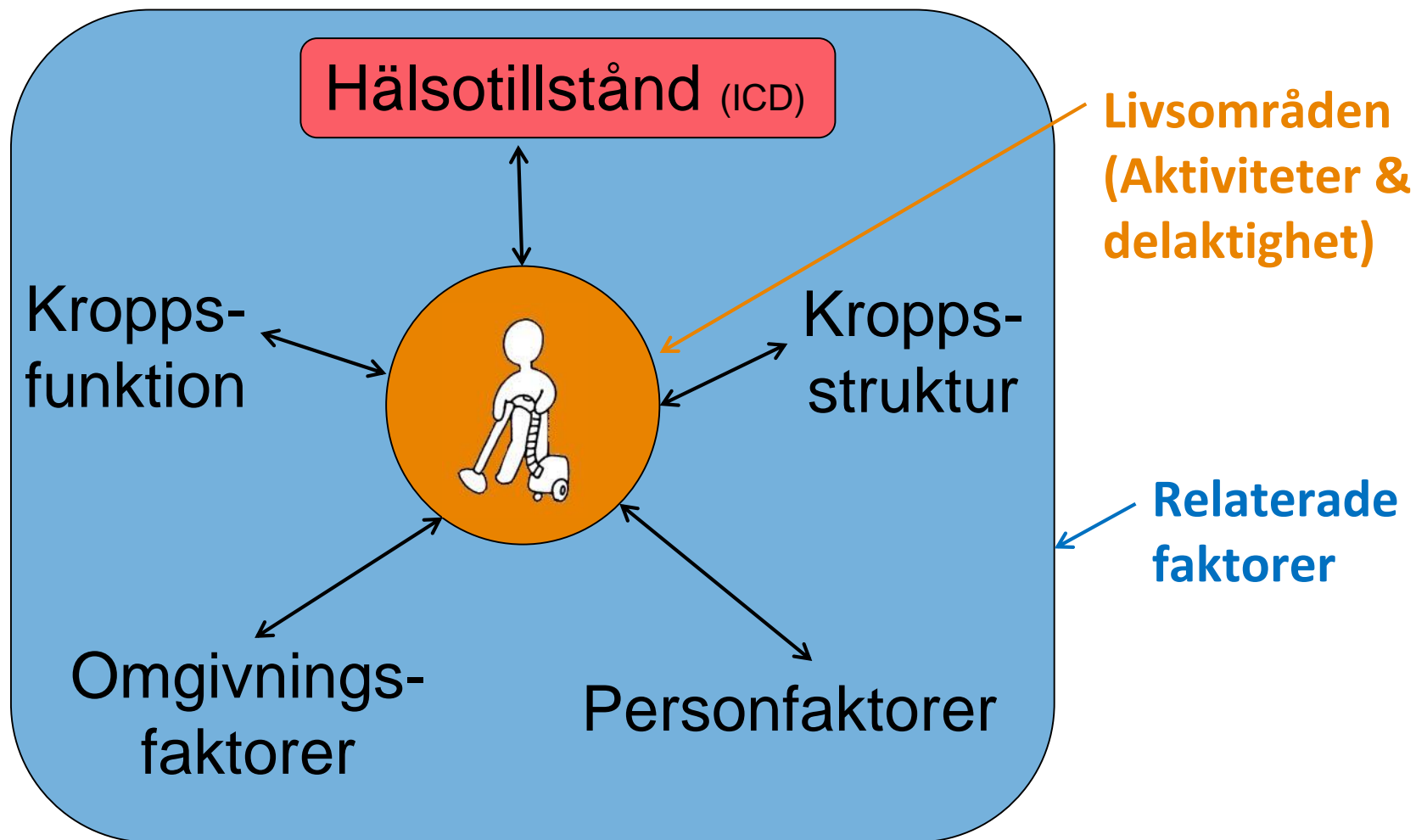
Genomförandeplan

Mål

Dokumentation

Treserva

ICF i Individens behov i centrum



Begrepp

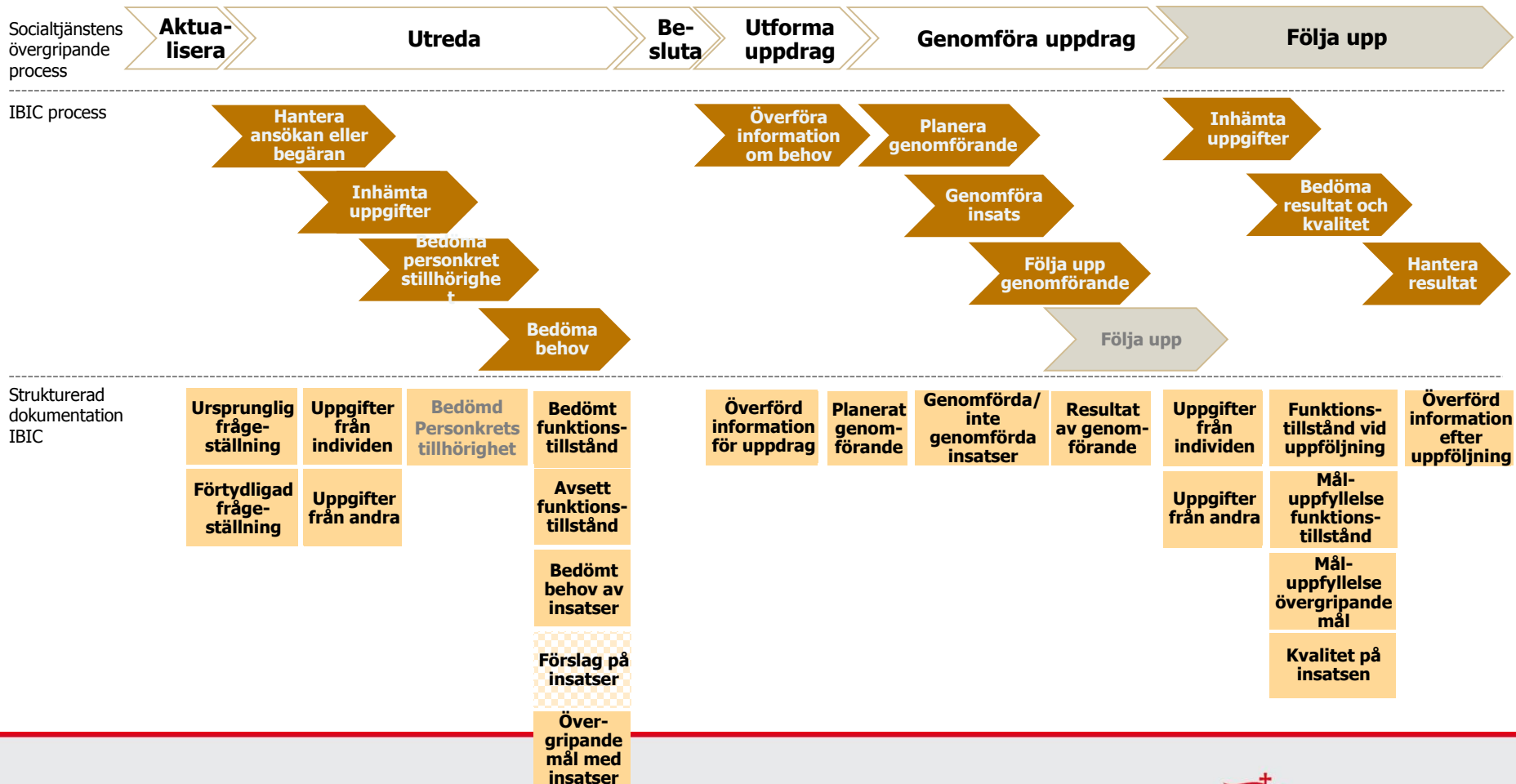
- Behovsinriktat tankesätt och arbetssätt
brukarens delaktighet tydlig genom hela processen
- Systematiskt och lika tillvägagångssätt i dokumentation
- Gemensamt språk (ICF)
- Livsområden
- Relaterade faktorer (omgivning, personfaktorer och hälsotillstånd)

■ Begrepp....

- Bedömt funktionstillstånd – avsett funktionstillstånd
- Bedömningsskala
- Stödjande tränande insats
-färdighetsträning, praktiskt stöd, råd och information, stödjande samtal mm.
- Kompenserande insats

IBIC Process och resultat

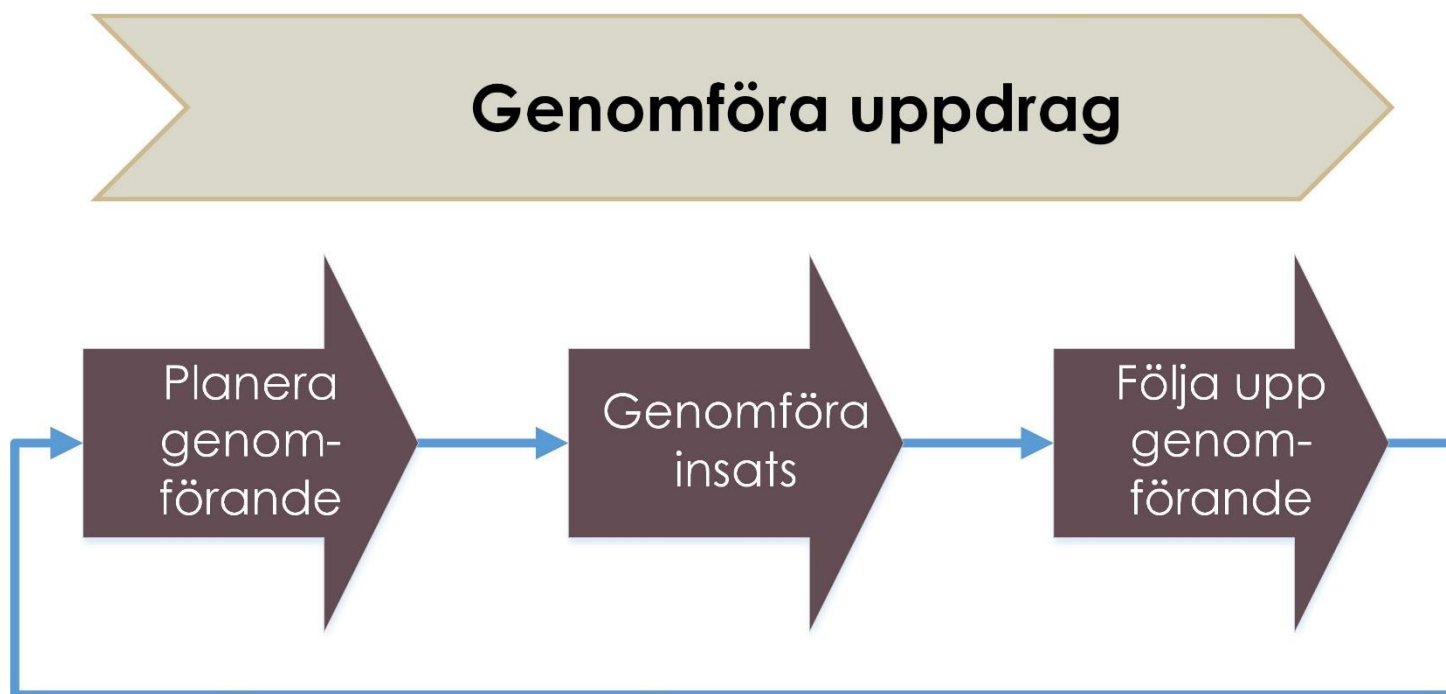
Utifrån socialtjänstens övergripande process



■ Film

Ärendehantering

Flödet för utförare



Genomföra uppdrag

Planera genomförande

Planera genomförandet

- Utgå från uppdraget: information om behov, resurser och mål
- Bryt ner till delmål vid behov
- Upprätta genomförandeplan tillsammans med individen
- Bästa möjliga arbetsätt eller metod

Uppdrag

Planera genomförande

Genomföra uppdrag

Genomförandeplan

Framgår av uppdraget :

- Bedömt funktionstillstånd (nuläge) – planering av insatsen (hur) så att man kan nå målet – avsett funktionstillstånd
- när nästa uppföljning (handläggare) ska ske

Genomförandeplan (SOSFS 2014:5, råd)

Ska framgå av genomförandeplan:

- Vilka som har varit delaktiga
- hur, när och vem som ska göra vad i olika delar av de olika aktiviteterna
- delmål

■ Från uppdrag till genomförandeplan

Uppdrag:

Att tvätta sig

Genomförandeplan

Vad: Jag behöver stöd när jag ska duscha

När: Måndag, onsdag och fredag. Personalen kommer mellan kl 07 och kl 09

forts. Från uppdrag till genomförandeplan

Uppdrag:

I samband med dusch klarar NN själv att tvätta och torka sig. NN behöver stöd med att tvätta håret, ryggen och benen/fötterna. NN behöver stödjande/tränande insats. Praktiskt stöd/färdighetsträning.

Genomförandeplan:

Hur: När jag ska duscha klär jag av mig och går in i duschen. Jag tvättar mig själv så mycket jag kan en stund först. Sen ropar jag och då kommer personalen och stödjer mig med att tvätta håret och att tvätta rygg och fötter. Efter duschen behöver jag stöd med att torka håret och fötterna samt att smörja fötterna. Jag klär mig själv.

forts. Från uppdrag till genomförandeplan

Uppdrag:

Bedömt funktionstillstånd:

Måttlig begränsning

Avsett funktionstillstånd: lätt begränsning

Målsättning: är att NN ska öka sin förmåga att bli så självständig som möjligt i samband med dusch

Genomförandeplan:

Vem: Jag gör så mycket som möjligt själv. Personalen stödjer mig med hår, rygg och fötter.

Delmål: Jag tvättar och torkar håret själv

Mål/delmål

- accepterade av individen
- tydligt beskrivna
- mätbara
- rimliga att uppnå
- tid för uppföljning ska vara satt

■ Övning

Utgå från ett uppdrag

Välj ett aktuellt livsområde

Ge förslag på innehåll i genomförandeplanen

Vad, när, hur, vem

Delmål?

Genomföra uppdrag

Genomföra insats

Genomförda/inte genomförda insatser

Dokumentera genomförande

-händelser av betydelse

En avvikelse från genomförandeplanen handlar ofta om:

- en insats utförs inte
- brukaren klarar mer själv än tidigare
- brukaren klarar mindre själv än tidigare

Underlag för uppföljning

Journalanteckningar

Händelser av vikt ska journalföras. Sådant som avviker från det vanliga

Kategorisera efter vilket eller vilka livsområden det handlar om

Rubriksatta anteckningar – underlättar att söka hur det gått med brukarens insatser och förmågor.

Uppföljning individ, verksamhet och för handläggarens uppföljning

Andra journalanteckningar av vikt som inte är kopplade till livsområden tex uppföljningar, anhörig som ringt eller lämnad uppgifter mm

Exempel på dokumentation av händelser av betydelse

Personlig vård

XXXX-10-04: Lisa beskriver att hon nu tycker att hon själv kan ta ansvar för att skriva matlistor för veckorna och själv se till att äta regelbundet och mat som är bra för henne. Hon vill gärna att personalen stämmer av med henne i slutet av varje vecka, mest som en påminnelse så att hon inte kommer av sig och tappar vanan att äta ordentligt.

**Genomföra
uppdrag**

**Genomföra
insats**

**Genomförda/inte
genomförda
insatser**

Strukturerad dokumentation av genomförda och inte genomförda insatser

- Begäran eller skäl från utföraren
- Begäran eller skäl från individen

**Genomföra
insats**

**Genomförda/inte
genomförda
insatser**

Exempel på dokumentation av inte genomförda insatser

Ej genomfört, begäran eller skäl från individen
XXXX-09-23 Lisa ringer och berättar att hon ska resa bort på fredag och inte kan ta emot planerat stöd. Hon kommer tillbaka på måndag eftermiddag.

**Genomföra
uppdrag**

**Följa upp
genomförande**

**Resultat av
genom- förande**

Frågor att ställa sig:

Hur går det?

Jobbar vi med rätt saker på rätt sätt?

Får brukaren det den har rätt till?

Är brukaren nöjd med stödet?

Klarar brukaren mer eller mindre än tidigare?

Har behoven förändrats?

Uppföljning av eventuella delmål

Revidering av genomförandeplan vid behov

**Genomföra
uppdrag**

**Följa upp
genomförande**

**Resultat av
genom-
förande**

Dokumentation av uppföljning

- sammanställning av nuläget
- jämför med målsättningen
- har insatserna haft den effekt som det var tänkt?

Revidera genomförandeplan

- justera arbetssätt eller delmål

Kontakta chef

Kontakta handläggare

■ Film

[Hur blir det för brukarna?](#)

Lund beskriver